

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ

**ΤΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΓΙΔΕΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ**

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»
566 26 Σπαρτάκου 6, Συκιές
Τηλ.: 2310212659. Φάξ: 2310207340
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2018**

Copyright Κωνσταντῖνος Ι. Χολέβας
Ἐκδόσεις «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»

ISBN: 978-960-9486-66-8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος	5
2. Φεβρουάριος 1878: Οί Ἀπαρχές τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος	9
3. Ὁ Καπετάν Ἄγρας τῶν παιδικῶν μας χρόνων	15
4. Οἱ 4 φάσεις τοῦ Μακεδονικοῦ Ζητήματος ἀπό τό 1870 μέχρι σήμερα	20
5. Πῶς κατασκευάσθηκε τό τεχνητό «Μακεδονικό» Ἔθνος	27
6. Οἱ σλαβόφωνοι-δίγλωσσοι Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας	33
7. Ἡ ὀνομασία τῶν Σκοπίων καί ἡ προστασία τῆς ταυτότητάς μας	38
8. Τά συλλαλητήρια καί ἡ διαφύλαξη τῆς Ἐθνικῆς ταυτότητας	41
9. Ἐκκλησία καί Μακεδονία: Δεσμοί αἵματος καί πνεύματος	46

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ:

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ:

κ. ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΙΤΟΣ, ΟΜΟΤΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΛΕΒΑΣ, ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Τετάρτη 28 Φεβρουαρίου 2018 καί ώρα 6 μ.μ.
Αΐθουσα «ΦΑΡΟΥ ΒΑΡΒΑΣΙΟΥ»

Ἡ σύνθεση τοῦ ἐξωφύλλου προέρχεται ἀπό τήν ἀνωτέρω ἀφίσα ἀπό ἐκδήλωση τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνούσσων, τήν ὁποία καί εὐχαριστοῦμε γιά τήν ἄδεια χρήσης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ἡ Μακεδονία γίνεται πηγή ἀφυπνίσεως καί ἐλπίδας γιά τόν Ἑλληνισμό. Αὐτό πού βλέπουμε σήμερα μέ τά συλλαλητήρια καί τό ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ, μᾶς διδάσκει ὅτι παρά τήν οἰκονομική κρίση, παρά τά ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα καί παρά τήν ἀνιστόρητη προπαγάνδα μιᾶς διεθνιστικῆς μειοψηφίας, ὁ Ἕλληνας διαμαρτύρεται ὅταν κινδυνεύουν ἡ Ἱστορία του, ἡ ταυτότητά του, οἱ ἀξίες του.

Ἡ ἐποχή μας ἔχει ἀρκετές ὁμοιότητες μέ τήν ἀποκορύφωση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος κατά τήν περίοδο 1904-1908.

Εἶχε προηγηθεῖ ἡ πτώχευση τοῦ 1893 ἐπί Χαριλάου Τρικούπη καί ἡ ἦττα ἀπό τούς Τούρκους τό 1897. Στήν Ἑλλάδα εἶχε ἐπιβληθεῖ Διεθνῆς Οἰκονομικός Ἐλεγχος ἀπό ἕξι ἰσχυρές χῶρες τῆς ἐποχῆς, κάτι ἀντίστοιχο μέ τή σημερινή τρόικα τῶν δανειστῶν. Κι ὅμως ἡ πτωχευμένη, ἡττημένη καί ἀσφυκτικά ἐλεγχόμενη Ἑλλάς εἶχε τό σθένος καί τά ἰδανικά γιά νά ὀργανώσει ἕναν ἐπιτυχή ἀγῶνα ὑπέρ τῆς Μακεδονίας.

Ἐπὶ τουρκικό τότε ἔλεγχο οἱ Ἕλληνες Μακεδόνες ἔβλεπαν ἀπειλητικό τόν κίνδυνο νά ἐνταχθοῦν ἐκκλησιαστικά καί διοικητικά στή Μεγά-

λη Βουλγαρία, τήν ὁποία προωθοῦσαν οἱ Ρῶσοι Πανσλαβιστές ἀπό τό 1878. Ἐπέμειναν Ὁρθόδοξα καί ἑλληνικά. Ἄντεξαν μόνοι τους στή βία τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων μέχρι τό 1904. Καί τότε ἦλθε ὁ θάνατος τοῦ Παλληκαριοῦ νά ξεσηκώσει τό Ἕθνος.

Ὁ Ἀνθυπολοχαγός τοῦ Πυροβολικοῦ Παῦλος Μελάς, γόνος πλουσίας οἰκογενείας μέ ρίζες στήν Ἡπειρο καί νυμφευμένος μέ τήν ἀδελφή τοῦ ἐμπνευσμένου διπλωμάτη καί διανοητῆ Ἴω-νος Δραγούμη, μεταβαίνει ὡς ἐθελοντής μέ ψευδώνυμο στή Μακεδονία καί θυσιάζεται. Ξαφνικά ὁ Ἑλληνισμός ἀνακαλύπτει ὅλες τίς ἐσωτερικές δυνάμεις του καί τίς ἀξιοποιεῖ στόν ἀγῶνα κατά Τούρκων καί Βουλγάρων ὑπέρ τῆς Μακεδονίας.

Ὅχι! Μήν πιστεῦετε αὐτούς πού ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ Ἕλληνας εἶναι ἀνίκανος νά ὀργανωθεῖ καί ὅτι αὐτό εἶναι προνόμιο ἄλλων λαῶν. Στήν κορυφαία φάση τοῦ ἐνόπλου Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, τό 1904-1908, τό Ἕθνος ἀπέδειξε ὅτι καί νά ὀργανωθεῖ μπορεῖ καί νά συντονισθεῖ μέ ἄριστα ἀποτελέσματα, ἀρκεῖ νά ἔχει πρότυπα, νά πιστεῦει στόν Θεό καί στήν Ἱστορία του.

Ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας συνεχίζεται σήμερα μέ εἰρηνικά καί διπλωματικά μέσα. Ἐνώνω τή φωνή μου γιά νά μήν παραχωρήσουμε τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας στά Σκόπια, οὔτε ὡς σύνθετο οὔτε ὡς παράγωγο. Παρουσιάζω στό παρόν πόνημα μία ἐπιλογή ἀπό σχετικά ἄρθρα καί ὁμιλίες μου. Εὐχαριστῶ τόν Ἐκδοτικό Οἶκο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ καί τούς ἀγωνιστές ἐκδότες Στυλιανό

καί Φιλόθεο Κεμεντζετζίδη γιά τήν ἀνάληψη τῆς ἐκδοτικῆς προσπάθειας.

Μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί τοῦ Ἁγίου Δημητρίου θά διαφυλάξουμε τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας μας!

Κωνσταντῖνος Ἰ. Χολέβας (Θεσσαλονικεύς)
Πολιτικός Ἐπιστήμων, Μάρτιος 2018

ΛΕΥΚΗ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1878: ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Στις 10.1.2018 ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωσε βαρυσήμαντη ἀνακοίνωση γιά τό ζήτημα τῆς ὀνομασίας τῶν Σκοπίων, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἔντονης διπλωματικῆς κινήτικότητας πού ὑπάρχει γιά τό θέμα τῶν Σκοπίων, καί ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀπό 15.12.2017 Ἀνακοίνωσής Της περί τῆς σχισματικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων, ἡ Δ.Ι.Σ. συμεριζομένη τήν ἀγωνία τῶν Ἱεραρχῶν πού διαποιμαίνουν τίς Ἱερές Μητροπόλεις στήν περιοχή τῆς Μακεδονίας, ἀλλά καί τοῦ λαοῦ, μέ Ἀπόφασή Της ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει μαρτυρήσει μέ τό λόγο καί τό αἷμα κλήρου καί λαοῦ τήν ἐλληνικότητα τῆς Μακεδονίας ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων, γι' αὐτό καί δέν μπορεῖ νά ἀποδεχθεῖ τήν ἀπονομή τοῦ ὄρου «Μακεδονία» ἢ παραγώγου του ὡς συστατικοῦ ὀνόματος ἄλλου Κράτους, τό ὁποῖο θά ἔχει ἐπιπτώσεις καί στήν ὀνομασία τῆς σχισματικῆς αὐτοαποκαλούμενης ἐκκλησίας τῆς «Μακεδονίας». Ἀναμένει δέ ἀπό τήν ὑπεύθυνη Ἑλληνική Κυβέρνηση, ἡ ὁποία διαχειρίζεται τό θέμα, νά κατανοήσει τήν ἀνησυχία Της, πού εἶναι καί ἀνησυχία τοῦ οἰκουμενικοῦ ἐλληνισμοῦ».

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πρωταγωνίστησε σέ

ὄλους τούς ἐθνικούς ἀγῶνες καί πολλοί κληρικοί ἔχυσαν τό αἷμα τους γιά τήν ἐλευθερία τῆς Μακεδονίας. Πρίν ἀπό τόν κυρίως Μακεδονικό Ἀγῶνα τῆς περιόδου 1904-1908 οἱ Μακεδόνες ἔδειξαν τήν ἀγωνιστική τους διάθεση ἐναντίον τῶν σχεδίων τοῦ Πανσλαβισμοῦ τό 1878. 140 χρόνια συμπληρώνονται ἀπό ἐκείνη τήν –ὄχι καί τόσο γνωστή– ἔκφραση ἐθνικῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀξίζει νά θυμηθοῦμε ἐν συντομία τά γεγονότα.

Ἡ ἀφορμή: Ἡ Μακεδονία δέν μπόρεσε νά ἐνσωματωθεῖ στήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα τοῦ 1830 παρά τήν ἐπαναστατική ὄρμη τῶν κατοίκων της. Παρέμενε ὑπό τουρκικό ζυγό καί παράλληλα ἔβλεπε τήν Βουλγαρία νά ἐτοιμάζεται νά διαδεχθεῖ τούς Ὄθωμανούς Τούρκους. Ὁ Ρῶσος Πρέσβυς στήν Κωνσταντινούπολη κόμης Ἰγνάτιεφ ἤθελε νά προωθήσει τά σχέδια τοῦ Πανσλαβισμοῦ, δηλαδή τῆς ἐνώσεως τῶν σλαβικῶν λαῶν ὑπό τήν ἡγεσία τῆς Ρωσίας, καί εἶχε προκαλέσει τήν ἀπόσχιση τῶν Βουλγαρικῶν ἐπαρχιῶν ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Οἱ Σχισματικοί - Ἐξαρχικοί Μητροπολίτες καταδικάσθηκαν τό 1872 μέ τήν περίφημη ἀπόφαση τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων κατά τοῦ Ἐθνοφυλετισμοῦ. Δέν καταδικάσθηκε ὁ πατριωτισμός καί ἡ ἀγάπη πρὸς τήν ἐθνική ταυτότητα, ἀλλά ἡ ἴδρυση τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν καθεστώτων μέ ἐθνικιστικά κριτήρια χωρίς τήν ἔγκριση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Μετά ἀπό τόν Ρωσοτουρκικό πόλεμο τοῦ

1877 ἡ Ρωσία ἐπέτυχε τὴν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου (19.2.1878), μέ τὴν ὁποία ἡ Τουρκία παραχωροῦσε τὴν αὐτονομία σέ μία Μεγάλη Βουλγαρία πού θά περιλάμβανε τὴν περιοχή μεταξύ Δουνάβεως καί Αἴμου, τὴν Ἄνατολική Ρωμυλία, τὴ Θράκη καί ὅλη τὴ Μακεδονία πλὴν Χαλκιδικῆς καί Θεσσαλονίκης.

Ἡ ἐξέγερση τοῦ Λιτοχώρου: Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν κατοίκων τῆς Μακεδονίας εἶχε συνείδηση ἑλληνική. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δέν ἤθελαν σέ καμμία περίπτωση νά συμπεριληφθοῦν στὰ ὄρια τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας. Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1878 οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Βοῖου (σημερινῆς Μητροπόλεως Σισανίου καί Σιατίστης) ἔστειλαν διαμαρτυρία πρὸς τίς Μεγάλες Δυνάμεις δηλώνοντας ὅτι ἡ Μακεδονία εἶναι τόπος ἑλληνικός καί δέν πρέπει νά περιληφθεῖ στή νέα ἡγεμονία τῆς Βουλγαρίας.

Στίς 19 Φεβρουαρίου 1878 στό Λιτόχωρο τῆς Πιερίας σχηματίσθηκε Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνηση ὑπὸ τόν Εὐάγγελο Κοροβάγκο καί μέ μέλη ἱερεῖς καί λαϊκοὺς. Ἀρχηγός τῶν ἐνόπλων σωμάτων ἀνέλαβε ὁ ὄπλαρχηγός τοῦ Ὀλύμπου Εὐάγγελος Χοστέβας. Ὁ Ἐπίσκοπος Κίτρους Νικόλαος Λούσης κήρυξε ἐπισήμως τὴν ἐπανάσταση στὸν Κολινδρό στίς 22 Φεβρουαρίου καί ἔγινε ὁ πνευματικός καθοδηγητὴς τοῦ Ἀγῶνος. Στά ἡγετικά στελέχη τῆς ἐξεγέρσεως περιλαμβάνόταν καί ὁ ἱερομόναχος τῆς Ἱ. Μονῆς Πέτρας Νικηφόρος. Ἡ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις ἀπέστειλε

Διακήρυξη πρὸς τὶς Μεγάλες Δυνάμεις τονίζοντας ὅτι ἡ Μακεδονία θὰ ἀγωνισθεῖ μέ κάθε τρόπο γιὰ τὴν Ἑνωσιὴν μέ τὴ Μητέρα Ἑλλάδα καὶ προτιμᾷ τὴν ἔνοπλη ἐξέγερσις καὶ τὴ θυσία παρά τὴν ὑποδούλωσις.

Στις 4 Μαρτίου 1878 ὁ Κίτρος Νικόλαος καὶ ὁ Κοροβάγκος ἐξέδωσαν ἀνακοίνωσις ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Πέτρας πρὸς τοὺς Ἑλληνας Μακεδόνες καὶ τοὺς καλοῦσαν νὰ θυμηθοῦν τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο, τοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ 1821 καὶ τοὺς θυσιασθέντες ἀπὸ τουρκικὸ μαχαίρι στὴν Κασσάνδρα καὶ στὴ Νάουσα. Ἡ ἐπανάστασις τελικὰ κατεστάλη ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ στρατό. Ἐνα ἄλλο μοναστήρι, ἡ Μονὴ τῶν Ἁγίων Πάντων, ἔγινε τό κάστρο τῶν πολιορκημένων. Ἐξω ἀπὸ τὴ Μονὴ πολλὲς γυναῖκες χόρεψαν ἕνα νέον χορὸ τοῦ Ζαλόγγου γιὰ νὰ μὴν αἰχμαλωτισθοῦν.

Ἡ ἐπανάστασις στὴν περιοχὴ Κοζάνης: Ὁ σημερινὸς Νομὸς Κοζάνης ἀντιστοιχεῖ στὴν ἀρχαία περιοχὴ τῆς Ἑλιμείας, ἀπὸ τὴν ὁποία διάλεγε ἐκλεκτοὺς στρατιῶτες ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν (Ἑλιμειῶτις Φάλαγξ). Στις 18 Φεβρουαρίου 1878 ἡ «Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἐπαρχίας τῆς Ἑλιμείας» ἀναψε μία νέα ἐθνικὴ καὶ ἀγωνιστικὴ φλόγα. Στό ὄρος Βούρινο (ἢ Μπούρινο), κοντὰ στὴν Κοζάνη, ὁ Ἰωάννης Κοβεντάρου, ὁ Ἀναστάσιος Πηχεῶν καὶ ὁ Ἰωσήφ Λιάτης μαζί μέ τοὺς συνεργάτες τους ἐξέδωσαν Διακήρυξιν ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑθνους. Στό κείμενον αὐτό οἱ ἡγέτες τῆς ἐξεγέρσεως καταγγέλλ-

λουν τόν Πανσλαβισμό καί ένώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων κηρύττουν τήν Ἑνωσι τῶν Μακεδόνων μέ τή Μητέρα Ἑλλάδα. Τοῦρκοι καί Τουρκαλβανοί στρατιῶτες ἄρχισαν βίαια ἀντίποινα στήν Κοζάνη, στή Σιάτιστα καί στά χωριά. Οἱ μάχες διήρκεσαν μέχρι τό καλοκαίρι τοῦ 1878 μέ ἀποκορύφωμα τίς νίκες τῶν ἐπαναστατῶν στό Πισοδέρι, στήν Καστοριά καί στή Φλώρινα. Μία γυναῖκα ἀπό τή Σιάτιστα ἀναδείχθηκε σέ ἡρώιδα τοῦ ἀγῶνος: Ἡ νεαρά Περιστερά Κριάκα.

Οἱ ἐξεγερμένοι δέν νικήθηκαν ἀπό τοὺς Τούρκους. Πάντως στή Μεγάλη Βουλγαρία δέν ἐντάχθηκαν καί ἔκαναν τό μήνυμά τους νά ἀκουστεῖ παντοῦ: Οἱ Μακεδόνες εἶναι Ἑλληνες Ὀρθόδοξοι καί ἀγωνίζονται ἐναντίον Τούρκων καί Βουλγάρων. Τό μήνυμα αὐτό ἐπαναλήφθηκε πιά δυναμικά κατά τήν ἐπόμενη καί πιά γνωστή φάση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος μετά τό 1903. Ἡ προσωρινή σωτηρία τῶν Μακεδόνων ἦλθε μέ τή συνάντηση τῶν Μεγάλων Δυνάμεων στό Συνέδριο τοῦ Βερολίνου τῆς 1.6.1878, τό ὁποῖο περιόρισε κατά πολύ τά ὄρια τῆς Βουλγαρικῆς ἡγεμονίας. Ἡ Μακεδονία παρέμεινε ὑπό Ὄθωμανικό ζυγό μέχρι τήν τελική ἀπελευθέρωση, τήν ὁποία ἔφεραν οἱ Βαλκανικοί Πόλεμοι τοῦ 1912-13.

Γιά μία ἀκόμη φορά οἱ Ἑλληνες Μακεδόνες ἔχυσαν τό αἷμα τους γιά νά τιμήσουν τό ὄνομά τους καί τήν ἱστορία τους. Ἐνα ὄνομα καί μία ἱστορία, τήν ὁποία δέν δέχονται οὔτε σήμερα νά παραχωρήσουν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει σέ τεχνητές ἐθνότητες πού κατασκευάσθηκαν ἀπό ὀλοκληρω-

τικά καθεστῶτα. Ὁ Ἐπίσκοπος Νικόλαος Λούσης καί οἱ ἥρωικοί Μακεδόνες τοῦ 1878 ἄς γίνουν παράδειγμα ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας καί μαχητικότητος. Ἡ καλύτερη τιμὴ πρὸς τὴ μνήμη τους εἶναι ἡ συνεχῆς ὑπόμνηση τῆς προσφορᾶς τους. Δέν πρέπει νὰ ξεχάσουμε τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς πρώιμης φάσης τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Ἄλλωστε ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν συνεχίζεται καί σήμερα μέ εἰρηνικά μέσα γιὰ τὴν προστασία τῆς Ἑλληνικῆς καί Ὁρθόδοξης κληρονομιάς τῆς Μακεδονικῆς γῆς.

*Ὁ Ἐπίσκοπος Κίτρους Νικόλαος Λούσης
καί οἱ Μακεδόνες ὄπλαρχηγοί τοῦ 1878.*

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΓΡΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

Ἄνῆκω στή γενιά ἐκείνη πού μεγάλωσε κυρίως μέ τό ἐξωσχολικό βιβλίο καί μέ τή μαγεία τοῦ ραδιοφώνου. Γνώρισα τήν τηλεόραση ὅταν πλέον εἶχα γοητευθεῖ ἀπό τή μυρωδιά τοῦ τυπωμένου χαρτιοῦ καί ἔτσι δέν στερήθηκα τήν ἀπόλαυση τοῦ διαβάσματος, ὅπως δυστυχῶς τήν στεροῦνται τά περισσότερα παιδιά τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Πηνελόπη Δέλτα μᾶς βοήθησε νά μάθουμε πολλά γιά τήν ἱστορία τοῦ Βυζαντίου (Ρωμανίας) καί γιά τόν Μακεδονικό Ἄγωνα. Τά «Μυστικά τοῦ Βάλτου» μέ εἶχαν συναρπάσει. Μέ τό μυαλό μου περιπλανήθηκα ἐπί μῆνες στά βουνά καί στίς λίμνες τῆς ἀγαπητῆς μου Μακεδονίας, ἀπό τήν ὁποία καί κατάγομαι. Οἱ ἀγωνιστές μέ τίς πλάβες (πλοιάρια χωρίς καρίνα), ἡ δασκάλα κυρία Ἡλέκτρα, ὁ ἔφηβος Ἀποστόλης, ὁ σλαβόφωνος μικρός Γιοβάν, καί πρωτίστως ὁ Καπετάν Ἄγρας μέ εἰσήγαγαν μυσταγωγικά στό μεγαλεῖο τῆς πανεθνικῆς ἐκείνης προσπάθειας τοῦ 1904-1908.

Κάθε χρόνο, λοιπόν, στίς 7 Ἰουνίου κλίνω εὐλαβικά τό γόνυ στή μνήμη τοῦ νεαροῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ ἀπό τοῦς Γαργαλιάνους Μεσσηνίας, τοῦ Σαράντου Ἀγαπηνοῦ ἢ καπετάν Ἄγρα, καί τοῦ Ναουσαίου συνεργάτη του, τοῦ Ἀντώνη Μίγγα. Ἀπαγχονίσθηκαν τό 1907 ἀπό τοῦς Βουλγάρους κομιταζήδες τοῦ Ζλατάν σέ μία καρυδιά κοντά

στήν Ἔδεσσα. Ἐκεῖ βρίσκεται σήμερα τό χωριό Ἄγρας καί τό μνημεῖο τῆς θυσίας τους. Ἐκεῖ τοὺς θρήνησαν οἱ ἐντόπιες Μακεδόνισσες γυναῖκες. Ἐκεῖ τοὺς τίμησε μέ τρισάγιο καί ὀμιλία ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, τόν Ἰούνιο τοῦ 2007, ἀκριβῶς στή συμπλήρωση τῶν 100 χρόνων ἀπό τόν μαρτυρικό θάνατό τους.

Ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμία τῶν ἐντοπίων Μακεδόνων νά ἀπελευθερωθοῦν ἀπό τοὺς Ὄθωμανούς, ἀλλά νά μήν περάσουν ὑπό τήν ἐξουσία τοῦ τότε ἰσχυροῦ βουλγαρικοῦ μεγαλοϊδεατισμοῦ. Ἀπό τό 1878 οἱ Ἑλληνες Μακεδόνες ἀγωνίζονται γιά τήν ἔνταξή τους στή Μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ κυβέρνηση τῶν Ἀθηνῶν ἀφυπνίσθηκε μετά τόν θάνατο τοῦ Παύλου Μελά, ἀξιωματικοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, ὁ ὁποῖος φονεύθηκε ἀπό τουρκικό ἀπόσπασμα στή Στάτιτσα, σημερινό χωριό Μελάς, τῆς Καστοριᾶς. Ἡ πανεθνική προσπάθεια ξεσήκωσε Μητροπολίτες, Ἡγουμένους, δασκάλους καί δασκάλες, ἐμπόρους, λογίους, ἀγρότες ἀπό τή Μακεδονία καί πολλοὺς ἐθελοντές ἀπό τήν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα. Ὑπό τήν εὐφυῆ καί συνετή διεύθυνση δύο διπλωματῶν, τοῦ Ἰωάνος Δραγούμη καί τοῦ Λάμπρου Κορομηλά, ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ συντονίσθηκαν γιά νά βοηθήσουν τήν τουρκοκρατούμενη καί ἀπειλούμενη ἀπό τοὺς κομιτατζήδες (ἐνόπλους Βουλγάρους) γῆ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Μεταξύ τῶν ἐθελοντῶν ἦταν καί ὁ Σαράντης Ἀγαπηνός. Εἰσηλθε κρυφά στή Μακεδονία μέ τό ψευδώνυμο Τέλλος Ἄγρας καί μαζί μέ τό ἔ-

νοπλο σῶμα του ανέλαβε τή μάχη κατά τῶν κομιτατζήδων στόν φοβερό Βάλτο τῶν Γιαννιτσῶν. Σήμερα ὁ Βάλτος ἔχει ἀποξηρανθεῖ καί στή θέση τοῦ ἔλους καί τῶν κουνουπιῶν βλέπουμε μία εὐφορη πεδιάδα. Τότε ὁ Βάλτος ἤλεγχε τή διαδρομή Ἑλλήνων, Βουλγάρων καί Τούρκων ἀπό τή Θεσσαλονίκη πρὸς τή Δυτική Μακεδονία καί πρὸς τὰ Βιτώλια (Μοναστήρι). Ἔπρεπε νά ἐλέγχεται ἀπό Ἑλληνες ἀξιωματικούς καί ἀπό τοὺς ἐντοπίους Μακεδόνες. Ἡ Πηνελόπη Δέλτα μᾶς περιγράφει γλαφυρά τίς δύσκολες συνθήκες διαβίωσης καί ἀγῶνος.

Μετά ἀπό πολλές μάχες μέ τοὺς κομιτατζήδες τοῦ Βάλτου ὁ Ἄγρας τραυματίσθηκε στό χέρι. Ἦλθε στή Νάουσα γιά νά ἀποθεραπευθεῖ μέ τήν βοήθεια τοῦ λαμπροῦ πατριώτη γιατροῦ Ζαφειρίου Λόγγου. Ἐκεῖ, τόν Μάιο τοῦ 1907, ἔμαθε ὅτι ὁ πρόην ἀρχηγός τῶν τοπικῶν κομιτατζήδων, ὁ βοεβόδας Ζλατάν, ζητεῖ νά τόν συναντήσῃ. Παρά τίς ἐπιφυλάξεις τῶν Ναουσαίων φίλων του ὁ Ἄγρας ἀποφάσισε νά ἐπιδιώξει αὐτή τή συνάντηση μέ τήν ἐλπίδα νά ἐντάξῃ τόν Ζλατάν στίς δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί νά τόν ἀποσπάσῃ ἀπό τή βουλγαρική προπαγάνδα. Ἄλλωστε τό ἴδιο εἶχε ἐπιτύχει πρό ὀλίγων ἐτῶν ὁ Μητροπολίτης Καστοριᾶς Γερμανός Καραβαγγέλης μέ τόν πρόην βουλγαρίζοντα Καπετάν Κώττα, ὁ ὁποῖος θυσιάσθηκε τελικά γιά τήν Ἑλληνική Ἰδέα. Δέν ὑπάρχουν ἀποδείξεις γιά τόν ἰσχυρισμό ὅτι ὁ Ἄγρας ἤθελε νά συμμαχήσῃ μέ τόν Ζλατάν γιά νά στραφοῦν ἐναντίον τῶν Τούρκων. Εἶναι λάθος νά

ἀποδίδονται στὸν ἥρωα προθέσεις πού δέν εἶχε. Ὁ ἐκπεφρασμένος στόχος του ἦταν νά φέρει τὸν Ζλατάν στὴν Ἀθήνα, γνωρίζοντας ὅτι πολλοὶ ἐντόπιοι Μακεδόνες εἶχαν ἀποστατήσει ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο καί ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό, λόγῳ τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Ἔτσι, λοιπόν, πῆρε μαζί του μερικοὺς συντρόφους καί πῆγε στὴν μοιραία συνάντηση. Ὁ Ζλατάν καί ὁ αἰφνιδίως ἐμφανισθεὶς κομιτατζής Κασάπτσε ἄφησαν τοὺς ὑπόλοιπους καί συνέλαβαν τὸν Ἄγρα καί τὸν σλαβόφωνο-δίγλωσσο Ἑλληνα Ἀντώνη Μίγγα, ἔγγαμο ράφτη ἀπὸ τὴ Νάουσα. Ἐπὶ ἡμέρες τοὺς περιέφεραν δεμένους στά χωριά, τοὺς διαπόμπευαν καί τοὺς βασάνιζαν. Τελικὰ τοὺς θανάτωσαν δι' ἀπαγχονισμοῦ στίς 7 Ἰουνίου 1907. Ὁ Ζλατάν πρόδωσε τὴν ἐμπιστοσύνη πού τοῦ ἔδειξε ὁ Ἄγρας. Τὰ δύο ἑλληνοπούλα ἄφησαν τὴν πνοή τους ἐκεῖ ἐπάνω στὴν καρυδιά, στή φιλόξενη καί ἱστορική γῆ τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἄγρας ὡς ἐθελοντῆς πού ἦλθε ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα γιὰ νά μεταδώσει τὴν στρατιωτικὴ ἐμπειρία του. Ὁ Μίγγας ὡς ἐντόπιος πού ἀγωνίσθηκε γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας ἔστω κι ἂν διάφορες ἱστορικές περιπέτειες τὸν εἶχαν ἀναγκάσει νά χρησιμοποιεῖ ἓνα ἑλληνοσλαβικό γλωσσικό ἰδίωμα.

Κάθε χρόνο στίς 7 Ἰουνίου ἄς γονατίζουμε καί ἐμεῖς νοερά μπροστὰ στὴν καρυδιά πού κράτησε τὰ ἄψυχα σώματα τῶν δύο ἡρώων. Ἄς δώσουμε στά παιδιά μας νά ξαναδιαβάσουν τὸ βιβλίο «Στά μυστικά τοῦ Βάλτου». Ἄς τοὺς μιλή-

σουμε για τήν Ἱστορία μας, ἡ ὁποία σήμερα διαστρεβλώνεται καί ἀφελληνίζεται. Ἐς βοηθήσουμε τή νέα γενιά νά καταλάβει γιατί ἀρνούμαστε νά παραχωρήσουμε στά Σκόπια τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας. Καί ἄς προσευχηθοῦμε στόν Ἅγιο Δημήτριο νά φυλάττει πάντοτε τή Βόρειο Ἑλλάδα ἀπό κάθε ἐπιβουλή.

Ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί θέλουμε νά ζοῦμε εἰρηνικά μέ ὄλους τούς γείτονες καί μέ ὄλους τούς λαούς τῆς Ἑφελίου. Θέλουμε νά ἀξιοποιήσουμε τήν κληρονομιά τῶν Θεσσαλονικέων Ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου, πού μᾶς συνδέει μέ τούς Ὁρθοδόξους τῶν Βαλκανίων καί τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Αὐτό, ὅμως, δέν σημαίνει ὅτι θά λησμονήσουμε τούς ἥρωες καί τούς Ἐθνομάρτυρες. Δέν θά δεχθοῦμε νά σβήσουμε ὀλόκληρα κεφάλαια τῆς Ἱστορίας μας γιά νά ὑπηρετηθοῦν πρόσκαιρες σκοπιμότητες. Ὁ Καπετάν Ἄγρας τῶν παιδικῶν μας χρόνων ἄς μᾶς καθοδηγεῖ καί τώρα πού μεγαλώσαμε. Στήν ἐποχή τῆς πνευματικῆς καί οἰκονομικῆς πτωχεύσεως τέτοιες ἀγνές μορφές μᾶς θυμίζουν τό χρέος μας πρὸς τήν Πατρίδα.

*Ὁ Ἀνθυπολοχαγός
Σαράντης Ἀγαπηνός
(καπετάν Ἄγρας).*

ΟΙ 4 ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ (Από τό 1870 μέχρι σήμερα)

Σήμερα όταν όμιλοϋμε για τό Μακεδονικό ζήτημα αναφερόμαστε στο όνομα του κράτους των Σκοπίων και στις εύλογες έλληνικές αντιρρήσεις ως προς τή χρήση του ονόματος Μακεδονία. Όμως τό πρόβλημα έχει και προηγούμενους ιστορικούς σταθμούς. Ξεκίνησε τό 1870 ως βουλγαρική διεκδίκηση επί των έδαφών και επί των έλληνικων πληθυσμών τής τουρκοκρατούμενης Μακεδονίας. Άς θυμηθοϋμε έν συντομία τίς 4 φάσεις του ζητήματος.

1) **Ή Βουλγαρική Ήξαρχία και τά σχέδια για Μεγάλη Βουλγαρία.** Μέχρι τό 1877 ή Βουλγαρία παρέμενε υπό τουρκικό ζυγό. Όμως τό 1862-1870 υπό τήν καθοδήγηση του κόμητος Ήγνάτιεφ, του Ρώσου Πρέσβεως στην Κωνσταντινούπολη, όρισμένοι Μητροπολίτες των βουλγαρικων έπαρχιων αποσχίσθηκαν από τό Οικουμενικό Πατριαρχείο και δημιούργησαν τή Σχισματική Έκκλησία, ή όποία ονομάσθηκε Ήξαρχία. Τό 1872 οί Όρθόδοξοι Πατριάρχες καταδίκασαν τους Ήξαρχικούς επί έθνοφυλετισμῶ. Δέν καταδικάσθηκε ό ύγιής πατριωτισμός, αλλά ή δημιουργία σχισματικων εκκλησιαστικων καθεστώτων μέ έθνικιστικό και φυλετικό κριτήριο, χωρίς μάλιστα τήν άδεια του Οικουμενικού Θρόνου.

Τό 1878 μέ τή λήξη τοῦ ρωσο-τουρκικοῦ πολέμου ἐλευθερώνεται ἡ σημερινή Βουλγαρία, ἀλλά ὁ ρωσικός Πανσλαβισμός ἤθελε νά δημιουργήσει τή Μεγάλη Βουλγαρία γιά νά κατέβουν οἱ Ρῶσοι στό Αἰγαῖο. Οἱ Ἕλληνες Μακεδόνες πληροφοροῦνται ὅτι θά περιληφθοῦν (πλήν Θεσσαλονίκης καί Χαλκιδικῆς) στή Μεγάλη Βουλγαρία καί ἐπαναστατοῦν. Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1878 ἐκδηλώνεται ἡ πρώτη φάση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος μέ ἐπίκεντρο τό Λιτόχωρο, τό ὄρος Μπούρινο τῆς Κοζάνης καί τά μοναστήρια τοῦ Ὀλύμπου. Τελικά οἱ ἄλλες Μεγάλες Δυνάμεις ἀνατατρέπουν τά ρωσικά σχέδια γιά μεγάλο βουλγαρικό κράτος. Οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας παραμένουν ὑπό Ὄθωμανικό τουρκικό ζυγό.

2) **1904-1908. Ἡ ἀποκορύφωση τῆς ἔνοπλης ρήξης Ἑλλήνων καί Βουλγάρων. Ὁ Μακεδονικός Ἀγών.** Οἱ Βούλγαροι προσπαθοῦν νά ἐντάξουν στήν Ἐξαρχία τά ἐλληνικά χωριά τῆς Μακεδονίας. Χρησιμοποιοῦν τή βία τῶν ἐνόπλων ὁμάδων, τῶν κομιτατζήδων. Ἡ πολιτική καθοδήγηση γίνεται ἀπό τήν ὀργάνωση ΒΜΡΟ, ἡ ὁποία στά ἐλληνικά ἔγινε γνωστή ὡς ΕΜΕΟ (Ἐσωτερική Μακεδονική Ἐπαναστατική Ὄργάνωση). Ἀρχικά εἶχε τά ἀρχικά ΒΜΟΡΟ, διότι περιλάμβανε καί τή λέξη Ὀντρίνσκο, δηλαδή Ἀδριανουπολίτικη, ὥστε νά ὑποτάξει καί τόν Ἑλληνισμό τῆς Θράκης.

Οἱ Ἐξαρχικοί εἶχαν πάρει ἔγκριση ἀπό τόν Σουλτάνο νά στέλνουν Βούλγαρο ἱερέα σέ κάθε

χωριό, στό ὁποῖο τά 2/3 τῶν κατοίκων θά ὑπέγρα-
φαν ὅτι προτιμοῦν τή Βουλγαρική Ἐξαρχία. Γιά
νά πεισθοῦν τά χωριά νά ὑπογράψουν χρησιμο-
ποιήθηκε ἡ σκληρή βία. Πολλοί κληρικοί, πρό-
κριτοι καί δάσκαλοι φονεύθηκαν διότι ἐπέμεναν
νά δηλώνουν Ἕλληνες καί Πατριαρχικοί. Οἱ
Χριστιανοί κάτοικοι τῆς Μακεδονίας ἐπέδειξαν
συγκινητική ἀφοσίωση στόν Ἑλληνισμό, ἔστω
καί ἄν ἀρκετοί ἀπό αὐτούς –ιδίως στή Δυτική
Μακεδονία– μιλοῦσαν ἓνα μικτό ἑλληνοβουλγα-
ρικό ἰδίωμα. Σήμερα τό ἰδίωμα αὐτό ὀνομάζεται
«τά ἐντόπικα» καί ὀμιλεῖται ἀπό μερικές χιλιάδες
Ἕλλήνων.

Στίς 20 Ἰουλίου 1903 (Ἰλιντεν = ἡ ἡμέρα τοῦ
Προφήτη Ἡλία) ἡ ΕΜΕΟ ὀργανώνει μία δολιο-
φθορά στή Δυτική Μακεδονία καί οἱ Ὀθωμανοί
στρατιῶτες ξεσποῦν στούς Βλαχόφωνους ἑλληني-
κούς πληθυσμούς τῆς Κλεισούρας, τοῦ Νυμφαίου
καί τοῦ Κρουσόβου (σήμερα ἀνήκει στό κράτος
τῶν Σκοπίων). Ἡ Ἀθήνα ἀφυπνίζεται καί συνει-
δητοποιεῖ τόν κίνδυνο πού διατρέχουν οἱ Ἕλλη-
νες Μακεδόνες. Ἀρχίζει ὁ διμέτωπος ἀγώνας κα-
τά τῶν Βουλγάρων Ἐξαρχικῶν καί κατά τῶν
Τούρκων κατακτητῶν. Οἱ ἐντόπιοι Μακεδόνες ὀ-
πλαρχηγοί ἐνισχύονται ἀπό ἀξιωματικούς πού
ἔρχονται μέ ψευδώνυμα ἀπό τήν Ἀθήνα (Παῦλος
Μεῶς = Μίκης Ζέζας, Σαράντος Ἀγαπηνός =
καπετάν Ἄγρας κ.ἄ) καί ἀπό ἐθελοντές Κρητι-
κούς, Μανιάτες, Ἡπειρῶτες, Κυπρίους κλπ. Τό
Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἔχει ἤδη ἀποστείλει
νέους, μορφωμένους καί δυναμικούς Ἱεράρχες

στis κυριώτερες πόλεις τῆς Μακεδονίας. Ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ, τό ὁποῖο ἀποδεικνύει ὅτι μπορούμε νά κατορθώσουμε πολλά, ὅταν εἴμαστε ἐνωμένοι καί ἀποφασισμένοι. Γιά λόγους ιστορικῆς δικαιοσύνης ἀναφέρουμε ὅτι Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἦταν ὁ Ἰωακείμ Γ΄ καί σχεδιαστές τῆς ἑλληνικῆς ἀντεπίθεσης ἦσαν οἱ διπλωμάτες Λάμπρος Κορομηλάς καί Ἰων Δραγούμης.

Οἱ Ἑλληνικοί πληθυσμοί ἀποκτοῦν δύναμη καί ἀνακτοῦν τό θάρρος τους. Ἡ σύγκρουση λήγει φαινομενικά τό 1908 μέ τήν ὑποτιθέμενη φιλελευθεροποίηση τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους καί ἡ Μακεδονία τελικά ἐλευθερώνεται μέ τούς Βαλκανικούς Πολέμους τοῦ 1912-13.

Τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ιστορικῆς Μακεδονίας ἐνσωματώνεται στήν Ἑλλάδα, ἕνα μικρό μέρος στή Σερβία καί ἕνα ἐπίσης μικρό μέρος στή Βουλγαρία. Τά περί ποσοστῶν 51% κ.λπ. εἶναι ἀνακριβῆ. Δέν ἀναφέρονται σέ καμμία διεθνή συνθήκη. Ἡ Ἑλλάς σήμερα ἐλέγχει τό συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό τῶν ἐδαφῶν τῆς ιστορικῆς Μακεδονίας.

3) Ὁ Τίτο, τό τεχνητό «Μακεδονικό» ἔθνος καί ἡ Λαϊκή Δημοκρατία τῆς «Μακεδονίας». Ἡδη κατά τίς δεκαετίες 1920 καί 1930 ἡ βουλγαρική προπαγάνδα χρησιμοποίησε τήν Κομμουνιστική Διεθνή, δηλαδή τήν Ὁμοσπονδία τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων, γιά νά διαδώσει τήν ἰδέα ὅτι ὑπάρχει «μακεδονικό» ἔθνος. Ἐπειδή δέν

ἔπειθε τό σύνθημα «Ἡ Μακεδονία στους Βουλγάρους» προτίμησαν τό ἀπατηλό σύνθημα «Ἡ Μακεδονία στους Μακεδόνες». Ὑπό τήν πίεση τοῦ Στάλιν καί τοῦ ἰσχυροῦ Κ.Κ. Βουλγαρίας τά κομμουνιστικά κόμματα τῶν Βαλκανίων, περιλαμβανομένου καί τοῦ ἑλληνικοῦ, ἀκολούθησαν αὐτή τή γραμμή.

Τό 1944 μέ τήν ἐπιβολή τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος στήν τότε ἐνιαία Γιουγκοσλαβία ὁ Κροάτης δικτάτωρ Τίτο ἀνακήρυξε ἐπισήμως τήν περιοχή Σκοπίων ὡς Λαϊκή Δημοκρατία τῆς «Μακεδονίας». Κατασκεύασε ἔθνος, ἱστορία, γλῶσσα, Ἀκαδημία καί ἄλλους μηχανισμούς γιά νά μπορεῖ νά διεκδικεῖ ἐδάφη ἀπό τήν Ἑλλάδα καί τή Βουλγαρία. Μέχρι τότε ἡ περιοχή γύρω ἀπό τά Σκόπια ὀνομαζόταν Νότιος Σερβία καί γιά μικρό διάστημα Βάρνταρσκα Μπανοβίνα, δηλαδή ἐπαρχία τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ. Οἱ κάτοικοι πρὶν ἀπό τό 1944 δήλωναν Ἑλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι καί Ἀλβανοί. Μέ τή δύναμη τῆς καταπιεστικῆς προπαγάνδας καί τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ καθεστῶτος ὁ Τίτο κατόρθωσε νά ἐκβιάσει συνειδήσεις καί νά ἀλλοιώσει τήν ἐθνική ταυτότητα τῆς πλειοψηφίας.

Μάλιστα εἶδαμε καί κάτι παγκοσμίως πρωτοφανές: Ἦθεος ἵδρυσε Ἑκκλησία. Μέ ὑπόδειξη τοῦ Τίτο οἱ τρεῖς Ἐπισκοπές τῆς «Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας» ἀποσχίσθηκαν ἀπό τό Ὀρθόδοξο Σερβικό Πατριαρχεῖο (1958) καί ἀργότερα ἀνακήρυξαν τήν Αὐτοκεφαλία τους (1967). Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί σύμπα-

σα ή Ὁρθοδοξία ἀνά τήν Ὑφήλιο ἀρνήθηκε νά ἀναγνωρίσει αὐτή τήν ἀντικανονική πράξη. Πρόκειται γιά τήν Σχισματική καί ψευδεπίγραφη «Μακεδονική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία».

4) **Ἡ δημιουργία τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων καί ἡ ἑλληνική ἀντίδραση στόν σφετερισμό τοῦ ὀνόματος.** Ἡ Γιουγκοσλαβία τό 1991 διελύθη εἰς τά ἐξ ὧν συνετέθη. Ἐνα ἀπό τά κράτη πού δημιουργήθηκαν εἶναι τό κράτος πού διεκδικεῖ τό ὄνομά μας, τήν Ἱστορία μας, τόν Πολιτισμό μας, τήν ταυτότητά μας καί, γιά νά μήν τό ξεχνοῦμε, τά ἐδάφη τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ὁ Ἑλληνισμός ὀρθῶς ἀντέδρασε καί ἐπιμένει νά ἀντιδρᾷ στή χρήση τοῦ ὀνόματος «Μακεδονία» ἀπό ἕνα πολυεθνικό κράτος, τό ὁποῖο θρασύτατα πλαστογραφεῖ τήν ἑλληνική, ἀλλά καί τή βουλγαρική ἱστορία, καί τό ὁποῖο συνεχίζει νά πιστεύει στό ἰδεολόγημα τοῦ Τίτο: Ἡ «Μακεδονία» τοῦ Βαρδάρη μέ ἔδρα τά Σκόπια, θά ἀπελευθερώσει τή Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου (δηλ. τήν ἑλληνική) καί τή Μακεδονία τοῦ Πιρίν (βουλγαρική ἐπαρχία).

Τό ὄνομα προβάλλει τόν ἀλυτρωτισμό. Δέν πρέπει νά δεχθοῦμε ὅποιαδήποτε σύνθετη ἢ παράγωγη ὀνομασία, ἡ ὁποία θά περιλαμβάνει τόν ὄρο Μακεδονία. Ἡ Μακεδονία εἶναι μία, ἑλληνική καί ἀδιαπραγμάτευτη. Οἱ προσδιορισμοί Ἄνω, Νέα κλπ. γρήγορα θά ξεχαστοῦν καί θά ἐκπέσουν. Θά μείνει μόνον ὁ ὄρος Μακεδονία γιά τό κράτος, «μακεδονική» γιά τήν ἐθνότητα καί τή γλῶσσα. Τότε θά ἔχουμε πλέον πρόβλημα ἐμεῖς

οί Έλληνες νά χρησιμοποιοῦμε τόν ὄρο Μακεδονία. Καί ἐγώ πού γεννήθηκα στή Θεσσαλονίκη θά ἀναγκασθῶ – ὁ μή γένοιτο – νά δηλώνω Κατωμακεδόνας, Παλαιομακεδόνας ἢ μήπως Βορειοθεσσαλός;

Ἄς ἀκούσουν οἱ ἀρμόδιοι τή φωνή τῆς Ἱστορίας, τή φωνή τῆς Ἐκκλησίας καί τή φωνή τοῦ λαοῦ, ὅπως αὐτή ἐκφράσθηκε μέ τά δύο μεγάλα συλλαλητήρια στή Θεσσαλονίκη καί στήν Ἀθήνα. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος καί ὄλοι οἱ Ἅγιοι τῆς Μακεδονίας εἶθε νά βοηθήσουν γιά τήν ἐπικράτηση τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας καί τῆς δικαιοσύνης!

*Ὁ Παῦλος Μελάς, ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη
στή Στάτιτσα στίς 13.10.1904.*

ΠΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΘΗΚΕ ΤΟ ΤΕΧΝΗΤΟ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ» ΕΘΝΟΣ

Ἰούλιος 1903. Οἱ ὄπαδοί τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας καί τοῦ ρωσόφιλου Πανσλαβισμοῦ ἔχουν δημιουργήσει τή σχισματική Ἐξαρχία, δηλαδή μία ἐκκλησιαστική ὄντοτητα τήν ὁποία δέν ἀναγνωρίζει τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, καί τόν πολιτικό της βραχίονα, τό ΒΜΡΟ. Στά ἑλληνικά μεταφράζεται ΕΜΕΟ καί σημαίνει Ἐσωτερική Μακεδονική Ἐπαναστατική Ὀργάνωση. Ἐπεδίωκαν νά πείσουν διά τῆς βίας –καί μέ τίς ἔνοπλες ὁμάδες τῶν κομιτατζήδων– τούς Ἑλληνικούς πληθυσμούς τῆς Μακεδονίας ὥστε νά δηλώσουν Βούλγαροι καί Ἐξαρχικοί. Προκαλοῦν ἐπεισόδια κατά τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀκόμη κατέχουν τή Μακεδονία. Στίς 20 Ἰουλίου, τήν ἡμέρα τοῦ Προφήτη Ἡλία (Ἴλι-ντεν στά βουλγαρικά), ξηλώνουν μερικές σιδηροδρομικές γραμμές καί λίγους τηλεγραφικούς στύλους. Οἱ Ὀθωμανοί στρατιῶτες γιά ἀντίποινα καίνε τρεῖς κωμοπόλεις μέ Βλαχόφωνο ἑλληνικό πληθυσμό: Τό Κρούσοβο, τό Νυμφαῖο καί τήν Κλεισούρα.

Οἱ Πρόξενοι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἀπό τή Θεσσαλονίκη μεταδίδουν τά γεγονότα στίς πρωτεύουσές τους. Τά κείμενα ὑπάρχουν. Μιλοῦν γιά μία διαμάχη Ἑλλήνων καί Βουλγάρων σέ τουρκοκρατούμενη περιοχή. Πουθενά δέν γίνεται ἀναφορά σέ «μακεδονικό» ἔθνος.

ἼΑς διαβάσουμε καί τίς Ὀθωμανικές ἀπογραφές γιά τόν πληθυσμό τῆς Μακεδονίας, ὅπως π.χ. αὐτή τοῦ Χιλμί Πασᾶ τό 1904. Καταγράφει Τούρκους, Ἑλληνας, Ἑβραίους, Βουλγάρους, λίγους Ρουμανίζοντες, ἀλλά πουθενά δέν βρίσκει ξεχωριστό «μακεδονικό» ἔθνος.

1918. Μετά τήν ἦττα τῆς Ὀθωμανικῆς καί τῆς Αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας στόν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο δημιουργεῖται ἕνα νέο κράτος στά Βαλκάνια, ἡ γνωστή μας Γιουγκοσλαβία μέ τόν ἀρχικό τίτλο: Βασίλειο τῶν Σέρβων, Κροατῶν καί Σλοβένων. Πουθενά δέν γίνεται ἀναφορά σέ «Μακεδόνας» ὡς ἔθνος. Ἡ περιοχή Σκοπίων ἀποκαλεῖται Νότια Σερβία καί ἀργότερα Βάρνταρσκα Μπανοβίνα, δηλαδή ἐπαρχία τοῦ ποταμοῦ Ἄξιου.

Δεκαετίες τοῦ 1920 καί τοῦ 1930. Ὑπό τήν πίεση τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, πού ἐπεδίωκε τόν βουλγαρικό ἔλεγχο στή Μακεδονία, ἡ Κομμουνιστική Διεθνῆς ἐπιβάλλει σέ ὅλα τά κομμουνιστικά κόμματα τῶν Βαλκανίων νά ἀναγνωρίσουν «μακεδονικό» ἔθνος καί νά ζητήσουν τήν ἀπόσχιση τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης ἀπό τήν Ἑλλάδα. Ἡ ἡγεσία τοῦ ἑλληνικοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος ἀκολούθησε τότε αὐτήν τήν αὐτοκαταστροφική γραμμή. Μετά τό 1949 πολλοί αὐτοαποκαλούμενοι «Σλαβομακεδόνας» ἀντάρτες τοῦ ΔΣΕ βρέθηκαν ὡς πολιτικοί πρόσφυγες στά Σκόπια.

Αὐγουστος 1944. Στό μοναστήρι τοῦ Προχόρ Πιτσίνσκι ὁ ἡγέτης τῶν ἀριστερῶν Παρτιζάνων

(ἀντιστασιακῶν) τῆς Γιουγκοσλαβίας, ὁ Κροάτης Τίτο, ἀποφασίζει τὴν ἴδρυση τῆς Λαϊκῆς (μετέπειτα Σοσιαλιστικῆς) Δημοκρατίας τῆς «Μακεδονίας» μέσα στὰ ὅρια τῆς νέας κομμουνιστικῆς Γιουγκοσλαβίας. Σκέφθηκε πονηρά ὅτι μὲ αὐτό τὸ ὄνομα θά διεκδικεῖ ἐδάφη καὶ «μειονότητες» ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Βουλγαρία. Ἡ ἐπίσημη γραμμὴ τοῦ Τίτο εἶναι ὅτι ἡ «Μακεδονία» τοῦ Βαρδάρη μὲ ἔδρα τὰ Σκόπια, πρέπει νὰ ἀπελευθερώσει τὴ Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Μακεδονία τοῦ Πιρίν ἀπὸ τὴ Βουλγαρία.

Μὲ τὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ μονοκομματικοῦ καταπιεστικοῦ καθεστῶτος τοῦ Τίτο ἀρχίζει ἡ βιαία «μακεδονοποίηση» τοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Σκοπίων μέχρι τότε δήλωναν Βούλγαροι, Ἕλληνες, Σέρβοι καὶ Ἀλβανοί. Τούς Ἀλβανούς (ἴσως λόγω μουσουλμανικῆς θρησκείας) δὲν ἐπέτυχαν νὰ τοὺς ἐντάξουν σὸ τεχνητὸ ἔθνος. Ὅμως οἱ Χριστιανικὲς ἐθνότητες ὑπέστησαν πλύση ἐγκεφάλου, φυλακίσεις, ἀπειλὲς καὶ βασανιστήρια καὶ τελικὰ ἀναγκάστηκαν νὰ ὑπογράψουν ὅτι εἶναι «Μακεδόνας». Πολλοὶ ἐξαναγκάστηκαν μάλιστα νὰ ἀλλάξουν καὶ τὰ ἐπώνυμά τους προσθέτοντας τὴν κατάληξη -σκι γιὰ νὰ ἀποκηρύξουν τὴν ἐλληνικὴ ἢ βουλγαρικὴ τους ταυτότητα. Π.χ. ὁ Ναούμοφ ἔγινε Ναουμόφσκι, ὁ Ἀποστόλου ἔγινε Ἀποστολόφσκι κλπ. Χιλιάδες Ἑλλήνων Σαρακατσάνων φυλακίστηκαν ἢ ἐκδιώχθηκαν καὶ τὰ κοπάδια τους δημεύθηκαν.

Τὸ ὀλοκληρωτικὸ καθεστῶς ἔβαλε σὲ κίνηση

τήν προπαγανδιστική μηχανή και μέσα σέ μία γενιά ἀλλοιώθηκαν οί συνειδήσεις. Μέ ἐντολή τοῦ Τίτο κατασκευάσθηκε «Μακεδονική» Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν, «Μακεδονική» γλῶσσα μέ ἀνάμιξη βουλγαρικῶν καί σερβικῶν στοιχείων, «Μακεδονική» Ἱστορία γιά νά κατακλυσθοῦν οί βιβλιοθήκες ἀνά τόν κόσμο καί... «Μακεδονική» Ἐκκλησία. Μάλιστα! Πρώτη φορά στήν ἱστορία εἶδαμε ἓνα ἄθεο κομμουνιστή νά ἰδρύει ...Ἐκκλησία.

Τό 1958 ὁ Τίτο ὑποχρέωσε τρεῖς Ὁρθοδόξους Ἐπισκόπους ἀπό τήν περιοχή Σκοπίων νά ἀποσχισθοῦν ἀντικανονικῶς ἀπό τό Πατριαρχεῖο Σερβίας. Τό 1967 πάλι ὁ Τίτο τούς ᾄθησε νά ἀνακηρύξουν τήν Αὐτοκεφαλία τους μέ τόν τίτλο «Μακεδονική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία». Οὔτε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, οὔτε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, οὔτε ὅποιαδήποτε ἄλλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τούς ἀνεγνώρισε. Πρό μιᾶς δεκαετίας μία ομάδα μετριοπαθῶν Σκοπιανῶν ἐπανῆλθε ὑπό τό Πατριαρχεῖο Σερβίας καί ἀκολουθεῖ σήμερα τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀχρίδος καί Μητροπολίτη Σκοπίων Ἰωάννη. Ὅσοι Ἐπίσκοποι παραμένουν δέσμιοι τοῦ «μακεδονισμοῦ» καί στηρίζονται ἀπό τό κράτος ἀποφάσισαν τόν Νοέμβριο τοῦ 2017 νά ζητήσουν προστασία ἀπό τή Βουλγαρική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Τό 1991, μέ τή διάλυση τῆς Γιουγκοσλαβίας, τό τεχνητό ἔθνος ἐπεδίωξε τή διεθνή καθιέρωση καί ἀναγνώριση μέσῳ τοῦ ὀνόματος τοῦ νέου κράτους. Ὁ Ἑλληνισμός ὀρθῶς ἀντέδρασε καί

συνεχίζει νά ἀντιδρᾷ. Ἦδη σήμερα τό ψευδομακεδονικό ἰδεολόγημα παρουσιάζει ρωγμές. Ὁ πρῶην Πρωθυπουργός τῶν Σκοπίων Λιούπτσο Γκεοργκίεφσκι ἔχει δηλώσει ὅτι αἰσθάνεται Βούλγαρος. Δεκάδες χιλιάδες Σκοπιανῶν πολιτῶν ἔχουν ἀποκτήσει βουλγαρική ὑπηκοότητα. Ἄν γίνει ἀντικειμενική ἀπογραφή ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ ΟΗΕ ἢ τῆς Εὐρ. Ἐνώσεως θά ἀνακαλύψουμε καί ἀρκετούς Ἕλληνες (κυρίως βλαχόφωνους), οἱ ὅποιοι ζοῦν ἀκόμη καταπιεσμένοι καί φοβοῦνται νά ἐκδηλωθοῦν. Ὁ πρῶην Πρόεδρος τῶν Σκοπίων Κίρο Γκλιγκόροφ τό 1993 ἔκανε λόγο γιά 100.000 Ἕλληνες στό κράτος του ἐπί συνολικοῦ πληθυσμοῦ 2.200.000. Καί ἄς μὴν λησμονοῦμε ὅτι τό 25% - 30% τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι Ἀλβανοί, οἱ ὅποιοι διεκδικοῦν καθεστῶς ἰσότιμης καί συγκυβερνώσης ἐθνότητας. Στό πίσω μέρος τοῦ μυαλοῦ τους ἴσως ἔχουν τήν ἰδέα τῆς ἀπόσχισης ἢ τῆς μετατροπῆς τοῦ κράτους σέ Ὅμοσπονδιακό μέ καντόνια.

Δέν πρέπει σήμερα, ὅταν ἔχουν πλέον καταρρεύσει τά κομμουνιστικά καθεστῶτα, νά νομιμοποιήσουμε μέ τήν ὑπογραφή μας τό τεχνητό «μακεδονικό» ἔθνος πού κατασκεύασε ὁ Τίτο. Γι' αὐτό θά πρέπει μέ κάθε τρόπο νά ἀποφύγουμε τήν παραχώρηση τοῦ ὅρου Μακεδονία στήν ὀνομασία τοῦ γειτονικοῦ μας κράτους.

*Ἡ «Μεγάλη Μακεδονία»,
ὅπως τήν ὄνειρεύτηκαν οἱ Βούλγαροι τό 1903
καί οἱ Σκοπιανοί ἀπό τό 1944 μέχρι σήμερα.*

ΟΙ ΣΛΑΒΟΦΩΝΟΙ - ΔΙΓΛΩΣΣΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κατά τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ προπαγάνδα τῶν Σκοπίων προσπαθεῖ νά ἀποδείξει ὅτι ὑπάρχει στήν χώρα μας μία πολυάριθμη μειονότητα «Μακεδόνων», οἱ ὁποῖοι δῆθεν καταπιέζονται ἀπό τούς Ἑλληνας. Πρόκειται περί ψεύδους. Ἡ προπαγάνδα αὐτή παρουσιάζει ὡς βασικό ἐπιχείρημα τήν ὑπαρξη Σλαβοφώνων (στήν πραγματικότητα διγλώσσων, διότι μιλοῦν καί τὰ Ἑλληνικά) κατοίκων σέ ὀρισμένες περιοχές τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι αὐτοί οἱ Σλαβόφωνοι-δίγλωσσοι σήμερα εἶναι λίγοι καί τό κυριότερο: Στήν συντριπτική τους πλειοψηφία ἔχουν ἑλληνική συνείδηση. Ἀλλά καί στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ὅταν ἦσαν περισσότεροι σέ ἀριθμό, καί πάλι εἶχαν κατά μεγάλη πλειοψηφία ἑλληνική συνείδηση. Οὐδέποτε οἱ Σλαβόφωνοι Ἑλληνας δήλωσαν ὅτι ἀνήκουν σέ «μακεδονικό» ἔθνος. Τέτοιο ἔθνος δέν ὑπῆρξε ποτέ στή Βαλκάνια, ἀλλά κατασκευάσθηκε τό 1944 ἀπό τόν δικτάτορα Τίτο, ὅταν ἐπεβλήθη στήν ἐνιαία τότε Γιουγκοσλαβία τό κομμουνιστικό καθεστῶς.

Γιά νά καταδείξουμε τήν θρασύτητα τῶν σκοπιανῶν εἶναι χρήσιμο νά διευκρινίσουμε ὀρισμένα σημεῖα:

Α) Πῶς δημιουργήθηκε αὐτό τό γλωσσικό ἰδίωμα. Κατά τήν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας

πολλοί Έλληνες κάτοικοι τῆς Μακεδονίας, λόγω ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μέ Σέρβους καί Βουλγάρους καί λόγω τῆς ἀνυπαρξίας –μέχρι τό 1700– ἐλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἄρχισαν νά ὁμιλοῦν ἕνα γλωσσικό ἰδίωμα ἀνάμικτο μέ βουλγαρικές καί ἀρχαιοελληνικές λέξεις. Σιγά-σιγά τό ἰδίωμα αὐτό ἄρχισε νά ὁμιλεῖται καί ἀπό ἄλλους λαούς πού ζοῦσαν στήν περιοχή, π.χ. ἀπό Μουσουλμάνους (Τούρκους). Ἐγινε κατά κάποιον τρόπο μία διεθνῆς γλῶσσα γιά τούς κατοίκους τῆς Μακεδονίας ὥστε νά συνεννοοῦνται μεταξύ τους. Τό σλαβόφωνο αὐτό ἰδίωμα δέν ἔχει γραφή, εἶναι μόνο προφορικό. Διαφέρει δέ κατά πολύ ἀπό τήν κατασκευασμένη σερβοβουλγαρική διάλεκτο πού χρησιμοποιεῖται σήμερα στά Σκόπια. Ἡ χρήση του δέν ἀποδεικνύει σέ καμμιά περίπτωση ἐθνική καταγωγή, ὅπως ἤθελαν παλαιότερα οἱ Βούλγαροι ἐθνικιστές νά παρουσιάσουν καί ὅπως λέγουν σήμερα τά φερέφωνα τῶν Σκοπίων. Ἀκόμη καί Τούρκοι πού ἔφυγαν τό 1923 ἀπό τήν Μακεδονία, ὅταν ἐπεσκέπτοντο τήν Ἑλλάδα μιλοῦσαν αὐτό τό ἰδίωμα. Ἀλλά καί οἱ Ἀθίγγανοι τῆς Ἐδεσσας καί τῶν Γιαννιτσῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποδεδειγμένα δέν κατάγονται ἀπό τά Βαλκάνια, μιλοῦν αὐτό τό ἰδίωμα. Ἔτσι καί πολλοί Έλληνες τό χρησιμοποίησαν μέχρι τά μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Σήμερα τό γνωρίζει ἕνας μικρός ἀριθμός Ἑλλήνων τῆς Κεντρικῆς καί Δυτικῆς Μακεδονίας καί τό χρησιμοποιοῦν κυρίως γιά νά συνεννοοῦνται μέ τούς ἠλικιωμένους παράλληλα, βεβαίως, μέ τά ἐλληνικά, τά ὁποῖα γνωρίζουν ἄριστα.

Β) Ἡ γλῶσσα ναί, μέν, ἔχει ἀποδειχθεῖ ὅτι εἶναι γιά τούς Ἑλληνας ἰσχυρό στοιχεῖο ἐθνικῆς ταυτότητος, ὑπάρχουν, ὅμως, ὀρισμένες περιπτώσεις πού δέν ἀποτελεῖ τό μοναδικό κριτήριό ἐθνικῆς συνειδήσεως. Οἱ Σέρβοι, οἱ Κροάτες καί οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Βοσνίας ὁμιλοῦν τήν ἴδια γλῶσσα, ἀλλά ἡ θρησκευτική τους ἔνταξη ἔχει διαμορφώσει διαφορετικές ἐθνικές ταυτότητες καί μάλιστα μέ πρόσφατο ἱστορικό συγκρούσεων. Στήν ἱστορία τοῦ ἔθνους μας εἶχαμε περιπτώσεις Ἑλλήνων πού ἀναγκάσθηκαν νά μιλοῦν μόνο τουρκικά, π.χ. στήν Καππαδοκία καί στόν Πόντο, ἀλλά διά τῆς Ὁρθοδοξίας διετήρησαν τήν ἐλληνική τους συνείδηση. Ὅπως ἐπίσης εἶχαμε καί ἑλληνόφωνους πληθυσμούς, οἱ ὁποῖοι μετά τόν ἐξισλαμισμό τους ἔγιναν φανατικοί διώκτες τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Γένους, ὅπως οἱ Τουρκοκρητικοί, πολλοί Τουρκοκύπριοι κ.ἄ. Ἡ γλῶσσα μιᾶς ὁμάδος γηγενῶν Ἑλλήνων Μακεδόνων καί συγκεκριμένα μία ἑλληνοσλαβική διάλεκτος μέ ποιμενικό - ἀγροτικό λεξιλόγιο, ἡ ὁποία δέν εἶχε ποτέ δικό της ἀλφάβητο, δέν μπορεῖ καί δέν πρέπει νά ἀποτελεῖ κριτήριό κατασκευῆς τεχνητῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων. Οἱ Σλαβόφωνοι-διγλωσσοί τῆς Μακεδονίας διεμόρφωσαν τήν ἐθνική τους συνείδηση πρωτίστως μέ τῆς ψυχῆς τό πύρωμα, μέ τήν ὑπερηφάνεια γιά τήν καταγωγή τους, μέ τήν ἐμμονή τους στήν Ὁρθοδοξία, μέ τόν σεβασμό τους στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, μέ τήν ἀγάπη τους γιά τήν Ἑλληνική Παιδεία καί φυσικά μέ τό αἷμα τους.

Γ) Σέ κρίσιμες στιγμές οί Σλαβόφωνοι-δίγλωσσοι τῆς Μακεδονίας κατέδειξαν κατά πολύ μεγάλο ποσοστό τήν ἑλληνική τους συνείδηση. Τό 1903 οί κάτοικοι τοῦ Μοναστηρίου (σημερινά Μπίτολα τῶν Σκοπίων) ἀπέστειλαν ἐπιστολή πρός τήν Γαλλική Κυβέρνηση τονίζοντας: «Λαλοῦμεν ἑλληνιστί, εἶτε σλαβιστί, εἶτε ἀλβανιστί εἶτε βλαχιστί, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐσμέν Ἑλληνες καί οὐδενί ἐπιτρέπομεν ὅπως ἀμφισβητήση τοῦτο!» Στήν ἔνοπλη φάση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος (1904-1908) πολλοί ἐντόπιοι Μακεδονομάχοι ἦσαν Σλαβόφωνοι-δίγλωσσοι καί προσέφεραν τή ζωή τους, τήν περιουσία τους καί κάθε δυνατή βοήθεια στόν διπλό ἀγῶνα κατά τοῦ Ὄθωμανικοῦ ζυγοῦ καί τῆς Βουλγαρικῆς Σχισματικῆς Ἐξαρχίας. Ὁ καπετάν Κώττας (Κωνσταντῖνος Χρήστου) ἦταν Σλαβόφωνος καί γνώριζε μόνο λίγα ἑλληνικά. Βοήθησε τόν Παῦλο Μελά καί ἀπηγγονίσθη ἀπό τούς Τούρκους τό 1904 στό Μοναστήρι φωνάζοντας τίς τελευταῖες λέξεις του στό σλαβόφωνο ἰδίωμα: Ζήτω ὁ Ἑλληνισμός. Ὁ Παῦλος Κύρου, ὁ Δημήτριος Νταλίπης, ὁ Βαγγέλης Στρεμπενιώτης, ὁ Γεώργιος Γιώτας Γκόνος, ὁ Δημήτριος Γκογκολάκης-Μητρούσης, ὁ Λάκης Πύρζας, ὁ Γιάννης Ράμνιαλης καί πολλοί ἄλλοι ἀγωνίσθηκαν μαζί μέ τούς ἐξ Ἑλλάδος ἀξιωματικούς καί μέ τούς λοιπούς ἐθελοντές γιά μιά Μακεδονία Ἑλληνική καί Ὁρθόδοξη. Ἡ Βουλγαρική προπαγάνδα εἶχε ἐνοχληθεῖ ἀπό τήν στάση τους, διότι πίστευε ὅτι οί ὁμιλοῦντες αὐτή τήν βουλγαρίζουσα διάλεκτο θά προσήρχοντο μέ

προθυμία στίς τάξεις τῶν βουλγαρικῶν κοιμιτάτων. Γι' αὐτό τούς ὀνόμαζαν περιφρονητικά «γραιοκόμανους», δηλαδή μανιώδεις λάτρεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τυφλά προσηλωμένους στήν Ἑλλάδα.

Εἶναι ἀστεῖο, λοιπόν, νά γίνεται σήμερα λόγος γιά «μακεδονική» μειονότητα στήν Ἑλλάδα. Ἀντιθέτως εἶναι καιρός νά μιλήσουμε γιά τήν πραγματική μειονότητα πού εἶναι ὁ ξεχασμένος Ἑλληνισμός τῶν Σκοπίων.

*Ὁ Καπετάν Κώττας μέ τά παιδιά του
καί ἕνα συναγωνιστή του.*

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΩΝ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΜΑΣ

Δέν συμμερίζομαι τήν αισιοδοξία τῶν κυβερνῶντων ὅτι θά βρεθεῖ «λύση» στό ζήτημα τῆς ΠΓΔΜ, διότι οἱ Σκοπιανοί παραμένουν ἀδιάλλακτοι, παρά τά χαμόγελα τοῦ Ζάεφ. Ὅμως πέραν τῆς ὀνομασίας, πού εἶναι τό πρωτεῦον, πρέπει νά ἀπαντηθοῦν κρίσιμα ἐρωτήματα πού ἀφοροῦν ζητήματα ταυτότητας. Καταθέτω ὀρισμένους προβληματισμούς:

1. Ποιός μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι θά παραμείνει αὐτή ἡ σύνθετη ὀνομασία, πχ. Ἄνω Μακεδονία; Μπορεῖ σέ λίγους μῆνες νά συγκληθεῖ ἡ Βουλή στά Σκόπια καί νά ἀποφασίσει τήν ἀπόρριψη τοῦ ὄρου Ἄνω καί τήν παραμονή μόνον τοῦ ὄρου Μακεδονία. Τότε τά Σκόπια θά ἔχουν ἐνταχθεῖ στό ΝΑΤΟ μέ τήν ἐλληνική ὑπογραφή καί οὐδείς θά μπορεῖ νά τιμωρήσει τό γειτονικό κράτος. Θυμίζω τήν περίπτωση τῆς πρώην Ἑπεριορδανίας, Μετά τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο οἱ Βρετανοί δημιούργησαν ἕνα νέο κράτος στή Μέση Ἀνατολή ὀνομάζοντάς το Transjordan. Στά ἐλληνικά τό ἀποκαλούσαμε Ἑπεριορδανία. Μετά ἀπό λίγα χρόνια οἱ Ἰορδανοί βουλευτές ἀποφάσισαν νά ἀποβάλλει ἡ χώρα τους τό πρῶτο συνθετικό (Trans) καί νά ὀνομάζεται μόνο Jordan, Ἰορδανία. Ὁ Ἰορδάνης ποταμός εἶναι τό ὄνομα πού ἔχει ἱστορική καί συμβολική σημασία γιά τούς κατοίκους

τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὅπως ἡ Μακεδονία εἶναι τό ἱστορικά φορτισμένο ὄνομα γιά τούς Βαλκανικούς λαούς. Ποιός θά προστατεύσει τήν Ἑλλάδα ἂν οἱ Σκοπιανοί ἀπορρίψουν ἀργότερα τόν γεωγραφικό προσδιορισμό;

2. Ποιά θά εἶναι ἡ ἐθνικότητα τῶν κατοίκων τῆς Νέας ἢ Ἄνω ἢ Βόρειας ἢ Βαρντάρσκα κλπ. Μακεδονίας; Θά ὀνομάζονται διεθνῶς Γκοννομακεδόνες ἢ Νεομακεδόνες ἢ Ἄνωμακεδόνες ἢ Βορειομακεδόνες ἢ Βαρνταρσκομακεδόνες; Προφανῶς ὄχι. Μακεδόνες θά λέγονται. Ἄρα ἡ Ἑλλάδα οὐσιαστικά δέν θά ἔχει λύσει τό πρόβλημα. Οἱ ΗΠΑ-USA ἔχουν πολῖτες Ἀμερικανούς καί ὄχι Ἑνωμενοπολιτειάτες. Τό Ἑνωμένο Βασίλειο ἔχει πολῖτες Βρετανούς καί ὄχι Ἑνωμενοβασιλείατες οὔτε κἄν Μεγαλοβρετανούς! Θά προβάλλονται διεθνῶς μία ψευδεπίγραφη μακεδονική ἐθνότητα καί μία κατασκευασμένη ἐπί Τίτο «μακεδονική» γλῶσσα. Αὐτά τά ἐρωτήματα τά ἔχει ἀπαντήσει ἡ ἐπισπεύδουσα ἐλληνική κυβέρνηση;

3. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πολῖτες πού γεννηθήκαμε στή Μακεδονία θά μπορούμε ἄραγε νά ἀποκαλούμαστε Μακεδόνες; Μέ τή σύνθετη ὀνομασία τά Σκόπια θά εἶναι κράτος πού θά λέγεται Μακεδονία καί μέ τήν ἐλληνική ὑπογραφή. Ἐνῶ ἡ Ἑλλάδα ἀπλῶς θά ἔχει ἓνα γεωγραφικό διαμέρισμα μέ τό ὄνομα Μακεδονία. Μήπως τελικά ἡ Ἄνω κλπ. Μακεδονία θά ἀπαιτήσει τή διαγραφή ἐλληνικῶν ὀνομασιῶν ὅπως πχ. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Ἀεροδρόμιο Μακεδονία κ.ἄ.; Ἐγώ, λοιπόν, πού γεννήθηκα στή Θεσσαλονίκη πῶς θά ὀ-

νομάζομαι για να ξεχωρίζω από τό κράτος μέ τή σύνθετη όνομασία; Παλαιομακεδόνας, Νοτιομακεδόνας, Κατωμακεδόνας ή κάτι άλλο; Θυμίζω ό-τι τό 2007 είχαν διαρρεύσει σέ άθηναϊκές έφημερίδες άποσπάσματα από προτάσεις του μεσολαβητή Μάθιου Νίμιτς, ό όποίος πρότεινε να περιορισθει ή χρήση των όρων Μακεδονία/Μακεδονικός από τήν Έλλάδα.

Τό πρόβλημα είναι πολυσύνθετο! Η σύνθετη όνομασία κρύβει παγίδες.

*Διαδήλωση Σκοπιανών,
οί όποίοι διεκδικουή τή Θεσσαλονίκη.*

ΤΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Τά δυό συλλαλητήρια στήν Θεσσαλονίκη καί στήν Ἀθήνα γιά τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας μας ἀποτέλεσαν ἔκπληξη γιά ὅλους. Οἱ μέν ἀντίθετοι δυσαρεστήθηκαν καί προσπάθησαν νά μειώσουν τή σημασία τους. Ὅσοι πιστεύουμε εἰλικρινά ὅτι δέν πρέπει νά παραδώσουμε τό ὄνομα καί τήν Ἱστορία τῆς Μακεδονίας σέ ἓνα ξένο κράτος χαρήκαμε διπλά.

Πρῶτον, διότι δόθηκαν τά μηνύματα πρός κάθε κατεύθυνση ἐντός καί ἐκτός Ἑλλάδος γιά τό ζήτημα τοῦ ὀνόματος. Ὁ λαός μας μέ τά συλλαλητήρια, τίς δημοσκοπήσεις, μέ ψηφίσματα δῆμων καί μέ ἄλλους τρόπους δηλώνει ὅτι δέν ἀποδέχεται οὔτε σύνθετη οὔτε παράγωγη ὀνομασία, ἡ ὁποία μάλιστα θά ἔχει τή δική μας ὑπογραφή. Δεύτερον, διότι αὐτό τό εἰρηνικό καί ἑλληνορθόδοξο ξέσπασμα ἦταν μία ἀχτίδα φωτός μέσα στήν καταχνιά τῶν μνημονίων, τῆς πολύπλευρης κρίσης, τῆς οικονομικῆς ἀνέχειας, τῶν ἐθνικῶν ταπεινώσεων. Ὁ μέσος Ἕλληνας πολίτης μπορεῖ νά εἶναι κουρασμένος μέ τά οικονομικά του προβλήματα, ἀλλά ὅταν θίγεται ἡ ἐθνική του ἀξιοπρέπεια ἀντιδρᾷ. Τό μήνυμα τῶν συλλαλητηρίων ἀφοροῦσε πρωτίστως μέν τή Μακεδονία μας, ἀλλά ἐμπεριεῖχε καί μία γενικότερη ἐπιθυμία τῶν Ἑλλήνων νά διαφυλάξουμε τήν ἐθνική μας ταυ-

τότητα. Ήταν δύο δημοκρατικές, άκομμάτιστες και άφανάτιστες διαδηλώσεις υπέρ Έλληνισμού και Όρθοδοξίας. Ήταν δύο ήχηρές άπαντήσεις στους άποδομητές τής Ιστορίας μας και τής έθνικης ταυτότητας.

Οί έντυπωσιακά πολλοί Έλληνες, πού κατέβηκαν στους δρόμους και στίς πλατείες τών δύο μεγάλων πόλεων, βροντοφώναξαν ΟΧΙ στην παραχώρηση τής Ιστορίας του Βορείου Έλληνισμού. ΟΧΙ σέ εκείνους πού ζητούν νά αλλάξουμε έμεις τά όνόματα τών Άεροδρομίων μας και τών Πανεπιστημίων μας. ΟΧΙ σέ εκείνους πού άρνούνται τήν άξία του Έθνους και τής έθνικης συνειδήσεως. ΟΧΙ σέ εκείνους πού παίζουν παιχνίδια στά Βαλκάνια εις βάρος τής ειρηνικης συμβίσεως τών λαών. ΟΧΙ στά τεχνητά έθνη πού κατασκευάσθηκαν από όλοκληρωτικά καθεστῶτα. ΟΧΙ στίς έθνικές ταπεινώσεις από Τουρκία, Άλβανία, Σκόπια και άλλους γείτονες ή έταίρους.

Ήταν μία ειλικρινής και αυθόρμητη διαμαρτυρία για τήν προστασία τής έθνικης μας ιδιοπροσωπίας, για τή διαφύλαξη τής έδαφικης μας άκεραιότητας, για τήν άπόδοση τιμής σέ όλους εκείνους πού άγωνίσθηκαν για τήν έλληνικότητα τής Μακεδονίας. Ήταν παράλληλα μία διαμαρτυρία προς όλους εκείνους, οί όποιοι διαστρεβλώνουν τήν Ιστορία, τή Γλώσσα και τά Θρησκευτικά στά σχολεία μας. Ήταν μία φωνή υπέρ τής Όρθοδόξου Παραδόσεώς μας. Η Έκκλησία ήταν παρούσα και πολλοί διαδηλωτές κρατούσαν

σημαῖες μέ τόν δικέφαλο ἀετό τοῦ Βυζαντίου/Ρωμανίας, τίς ὁποῖες βλέπουμε συνήθως ἀνηρτημένες ἔξω ἀπό τούς Ἱερούς Ναούς.

Περπάτησα ἐπί ὄρες σέ ὄλο τό μῆκος καί τό πλάτος τοῦ συλλαλητηρίου τῶν Ἀθηνῶν. Εἶδα ἱερεῖς μέ τούς ἐνοριῖτες τους, εἶδα Χριστιανικά σωματεῖα μέ ἐμπνευσμένα συνθήματα, εἶδα ἀνθρώπους διαφορετικῶν πολιτικῶν ιδεολογιῶν πού τούς ἐνώνει ἡ ἀγωνία γιά τό μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἶδα γονεῖς μέ μικρά παιδιά στά καροτσάκια καί τά παιδιά νά κρατοῦν τήν ἑλληνική σημαία. Εἶδα νέους, φοιτητές καί ἐπιστήμονες πού συζητοῦσαν ἤρεμα τίς ἱστορικές πτυχές τοῦ Μακεδονικοῦ. Εἶδα πρόσωπα προβληματισμένα, ἀλλά χωρίς φανατισμό. Εἶδα διάθεση γιά ἀγῶνα, ἀλλά ὑπό τήν ἑλληνική σημαία καί μέ σεβασμό πρὸς τήν Ἐκκλησία. Εἶδα ἀνθρώπους μέ διάθεση ἐνωτική καί ὄχι διχαστική. Καί στό ἀπόηχο τῶν συλλαλητηρίων βλέπω νά ἀναζωπυρώνεται μία εὐρύτερη συζήτηση γιά τήν ταυτότητά μας, γιά τήν Ὁρθοδοξία, γιά τήν Ἱστορία, γιά τό περιεχόμενο τῆς Παιδείας.

Εἶναι εὐκαιρία τώρα νά ἀξιοποιήσουμε τά μηνύματα τῶν συλλαλητηρίων καί νά στραφοῦμε κυρίως πρὸς τούς νέους καί τίς νέες μας. Νά τούς βοηθήσουμε νά βροῦν τά κατάλληλα βιβλία, μουσεῖα, ἱστολόγια καί ἄλλα μέσα γιά νά προχωρήσουν στή δική τους ἀναζήτηση στά πνευματικά πεδία τῆς Ἑλληνορθόδοξης ταυτότητάς μας. Νά δώσουμε στά παιδιά μας τά Θρησκευτικά καί τήν Ἱστορία, πού δυστυχῶς δέν δίνει σήμερα τό σχο-

λειο. Νά τούς φέρουμε σέ ἐπαφή μέ ὠραῖα βιβλία τῆς λογοτεχνίας μας, τά ὁποῖα ἀναφέρονται στούς ἥρωες καί στούς μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους. Νά συνοδεύσουμε τά παιδιά μας σέ μουσεῖα, ὅπως αὐτό τῆς Θεσσαλονίκης, πού ἀναπαριστᾷ ἔξυπνα καί καλλιτεχνικά ὅλη τήν ἱστορία τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Νά ἐνθαρρύνουμε τούς φοιτητές μας νά ἐξειδικευθοῦν σέ τομεῖς τῆς Ἱστορίας, τῆς Φιλολογίας, τῆς Νομικῆς, τῆς Θεολογίας καί ἄλλων ἐπιστημῶν πού ἄπτονται τῶν ἐθνικῶν μας θεμάτων καί τῆς διαχρονικῆς συνέχειας τοῦ Ἔθνους μας.

Τά συλλαλητήρια ἀπέδειξαν ὅτι οἱ ἀποδομητές δέν ἐπέτυχαν τόν σκοπό τους παρά τήν πρόσβαση πού ἔχουν σέ ΜΜΕ καί Πανεπιστήμια. Ἄλλά δέν πρέπει νά ἐπαναπαυθοῦμε. Ὁ ἀγώνας γιά τή Μακεδονία καί γενικότερα γιά τήν ἐθνική μας ταυτότητα ἀπαιτεῖ ἐπιμονή καί ὑπομονή. Θά ἀγωνισθοῦμε μέ μέσα δημοκρατικά, νόμιμα, χριστιανικά καί ἐπιστημονικά γιά νά τεκμηριώσουμε ἀκόμη περισσότερο τίς θέσεις μας. Θά συνεχίσουμε τόν Μακεδονικό Ἀγῶνα τοῦ 1878 καί τοῦ 1904-1908 μέ εἰρηνικό τρόπο αὐτή τή φορά. Θά φέρουμε τούς νέους μας πιό κοντά στό ζεῖδωρο ὕδωρ τῆς Παραδόσεώς μας. Θά ἀπαντοῦμε σέ κάθε καλοπροαίρετο ἢ κακοπροαίρετο μέ ἐπιχειρήματα πειστικά καί ὄχι μέ χλευασμό ὅπως κάνουν οἱ δῆθεν «προοδευτικοί».

Ὁ διπλωμάτης καί λόγιος Ἴων Δραγούμης ἔγραφε τό 1907: «Ἄς τρέξουμε νά σώσουμε τή Μακεδονία καί ἡ Μακεδονία θά μᾶς σώσει». Καί

πράγματι ή Μακεδονία άφύπνισε τότε τον Έλλη-
νισμό. Καί σήμερα ή Μακεδονία μᾶς άφυπνίζει.
Άς αξιοποιήσουμε δημιουργικά αύτή τήν άφύ-
πνιση.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: ΔΕΣΜΟΙ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Μέ τή σαφή διακήρυξη τῆς 10.1.2018 ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέφρασε τήν ψυχή τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ὑπερασπίσθηκε τήν ἱστορική ἀλήθεια. Ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας ὅτι δέν δεχόμαστε τήν ἀπονομή (παραχώρηση) τοῦ ὅρου Μακεδονία σέ ἄλλο κράτος εἶναι ὀρθή καί πιστεύω ὅτι αὐτήν πρέπει νά ἀκολουθήσουμε ὅλοι. Ἐξ ἄλλου τά προβλήματα πού θά προκύψουν ἀπό ἐνδεχόμενη ἐλληνική ὑπογραφή σέ ἕνα σύνθετο ὄνομα ἐγιναν ἀντιληπτά ὅταν ὁ Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῶν Σκοπίων κ. Ντιμιτρόφ δήλωσε ὅτι οὔτε οἱ κάτοικοι τῆς Βορείου Ἑλλάδος θά μπορούν νά ἀποκαλοῦνται Μακεδόνες.

Μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συντάσσεται καί ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, ἡ ὁποία τονίζει ὅτι ἡ Μακεδονία εἶναι μία, ἐλληνική καί ἀδιαπραγμάτευτη. Οἱ Κρήτες Ἱεράρχες ὑπενθυμίζουν τήν ἐντυπωσιακή συμμετοχή Κρητικῶν ὀπλαρχηγῶν στήν ἀποκορύφωση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, τό 1904-1908. Ἐπίσης ἡ Ἱερά Μονή Κουτλουμουσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, στήν ὁποία ἦταν ἐγγεγραμμένος κατά τά τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ὁ Ὅσιος Παῖσιος, ἐξέδωσε ἀνακοίνωση, μέ τήν ὁποία ὑπογραμμίζεται ὅτι δέν πρέπει νά παραχωρήσουμε τό ὄνομα Μακεδονία σέ μή Μακεδόνες. Στό συλλα-

λητήριο, μάλιστα, τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγνώσθη μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὅρους.

Ὅσοι ἀμφισβητοῦν τό δικαίωμα τῆς Ἐκκλησίας νά ἔχει γνώμη γιά τό Μακεδονικό εἶναι ἀνιστόρητοι. Ἀπό τούς πρώτους Χριστιανικούς αἰῶνες ἡ ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας προστατεύθηκε ἀπό Ὀρθοδόξους κληρικούς καί στηρίχθηκε στήν παράδοση τῶν Θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Τόν 12ο αἰῶνα, ὅταν οἱ Νορμανδοί πολιόρκησαν τή Θεσσαλονίκη, οἱ ἄρχοντες δείλιασαν καί ἐκεῖνος πού ἐνθάρρυνε τούς πολεμιστές στά τείχη ἦταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος, ὁ γνωστός μελετητής τοῦ Ὁμήρου.

Κατά τή διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας, ὅταν κινδύνευαν οἱ Μακεδόνες νά ἐξισλαμισθοῦν, ὁ μοναχός Νεκτᾶριος Τέρπος, ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός κ.ἄ. περιόδευαν σέ πόλεις καί χωριά ἀποτρέποντας τήν ἀλλοίωση τῆς χριστιανικῆς ταυτότητας, διαφυλάσσοντας ταυτοχρόνως καί τήν ἐθνική ταυτότητα. Πρόδρομός τους ὁ Ὅσιος Νικάνωρ, ἰδρυτής τῆς Ἱ. Μονῆς Ζάβορδας.

Τό 1872, ὅταν ὁ Πανσλαβισμός χρησιμοποίησε τή Βουλγαρική Σχισματική Ἐξαρχία γιά νά ἀλώσει τό φρόνημα τῶν Ἑλλήνων Μακεδόνων, τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο παρενέβη δυναμικά μέ τήν καταδίκη τῶν Σχισματικῶν ὡς Ἐθνοφυλετιστῶν. Δέν καταδικάσθηκε ὁ ὑγιής πατριωτισμός, ἀλλά οἱ ἐθνικιστικές διαμάχες μεταξύ Ὀρθοδόξων.

Στόν Μακεδονικό Ἀγῶνα ἀπό τό 1878 μέχρι

τό 1908 πρωτοστατοῦν καί θυσιάζονται Ἐπίσκοποι, ἱερεῖς καί ἡγούμενοι.

Στίς 5.6.1992, ὅταν εἶχαν ἀποσχισθεῖ τά Σκόπια ἀπό τή Γιουγκοσλαβία, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέ Ἀρχιεπίσκοπο τόν μακαριστό Σεραφεῖμ ἐξέδωσε μαχητικό ἀνακοινωθέν. Ἡ Ἐκκλησία κατήγγειλε τό «δημιούργημα τοῦ ἀθεϊστικοῦ Τιτοϊκοῦ καθεστῶτος», τό ὁποῖο σφετερίζεται ἑλληνικό ὄνομα.

Στίς 17.11.2004 ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἀπέστειλε ἐπιστολή στους ἡγέτες τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καί τοὺς ζητοῦσε νά στηρίξουν τό δίκαιο αἴτημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δηλαδή νά μὴν χρησιμοποιοῦν τά Σκόπια τό ὄνομα Μακεδονία.

Ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας συνεχίζεται μέ εἰρηνικά, διπλωματικά καί πολιτιστικά ἐπιχειρήματα. Ἄς ξαναδιαβάσουμε ὅλοι τά «Μυστικά τοῦ Βάλτου» τῆς Πηνελόπης Δέλτα.

*Ὁ Ἐθνομάρτυς Μητροπολίτης Γρεβενῶν
Αἰμιλιανός Λαζαρίδης († 1911).*